

1940 m.

Gr 13

F-737-540

Mūsų Obalsis: Už Progesą, Taiką ir Demokratiją!

VILNIS

"Valdžia žmonių, žmonėm ir per žmones lai neišnyks nuo šios žemės". -ABRAHAM LINCOLN.

VOLUME XXI, No. 205.

KETVIRTADIENIS, RUGPUČIO (AUGUST) 29 D., 1940 M., CHICAGO, ILLINOIS.

KAINA TRYS CENTAL.

KASDIENA...

LIETUVOJE BUS NAUJI RINKIMAI

Gerai Pasakė Lietuvos Vardas LDS Seimas Laisvė Žodžio

New Yorko "Times" korespondentas Tokio (Japonijoje) Hugh Byas telegrafuoja: "Kaip tik bent kiek nušvinta saulė Amerikos-Sovietų Sąjungos santykiuose, taip tuoj apsiniaukia diplomatinė padangė Tokio."

KONGRESMANAS DIES'AS SLEPIA ITARTĄ ASMENĮ

KONGRESMANAS P A T M A N REIKALAUJA, KAD DIES KO MITETAS ISKLAUSYTŲ JO SPUNDĄ PRIEŠ HITLERIO AGENTĄ

WASHINGTONAS, rugp. 28. Atstovų bute kongresmanas Patman smarkiai kritikavo kongresmaną Dies ir jo komiteto narius. Šiuo atveju ypatingai kritišką atydą atkreipė prieš kongresmaną Dempsey. Pastarasis yra pirmininku "nepaprastai subkomiteto" Dieso komitete.

Dieso komiteta, patį Dies ir jo pagalbinku Dempsey kongresmanas Patman kritikavo už tai, kad jiedu tyčia slepia apmokantį agentą Hitlerio propagandos. Tuo agentu kongresmanas Patman įvardino Amerikos armijos leiti pulk. Carl Byoir. Dabartinis laikas įvardintasis atstovas. Jis užėmė svarbią poziciją tulioj Wallstryto firmoj, kuri kontroliuoja industriinę įmonę vertę \$14,500,000.

Kongresmanas Patman dokumentu įrodė, kad kelet metų prieš tai nazių konsultats tik vienu tarpu kaltinamam Carlui Byoir telkė \$4,000.

Be to, kai Dieso komitetai apie visa tai buvo pranešta, tai Diesas ir Dempsey skundų nutyrė. Skundžiam pasisakė, bet neaukė liudinkti. Kongresmanas Patman atstovų bute griežtai protestavo prieš Dieso komiteto por pirštus žiūrėjimą į Hitlerio agentus ir viešai reikalavo, kad Diesas jį pasanktų į savo komiteto posėdį pasakyti ką jisai žino apie Carlą Byoir.

Anghiaskapiek Eksplozijoj Žavo Desimtas Darbininkų

Bates, Ark.—Bates Coal Corp. kasyklų kito eksplozija tuoj po to, kai dienišk darbininkų pakaita išskėlė į viršų, o naktinė nusileido į kasyklą. Naktinė pakaita susidėjo iš 10 darbininkų ir visi eksplozijoje žuvo.

NESUGRĮŽTA Į BAZĘ ATSIŽYMEJŠ ANGLŲ SUBMARINAS

Londonas.—Britų submarinas "Spearfish," atsižymėjęs kovose su priešu, per ilgai nesugrįžta į bazę. Admiraltijai spėja, kad submarinas jau bus nuskendęs.

DARBETIS SENATORIUS REMSIJAS REPUBLIKONŲ KANDIDATĄ

WASHINGTONAS.—Senatorius Henrik Shipstead, nuo Minnesotata, nors pats yra žmogus Fornerių Darbo Partijos, bet pasiskė remsijs republikonų partijos prezidentinį kandidatą Willkie.

Traktoriai ir kitokia mašinerija tuoj susiprins Lietuvos žemės ukį. L. Pruseika.

Meksikos seimas posėdy. Iš 142 naujai išrinktų atstovų 110 eina su dabartiniu prezidentu Cardenas ir naujai išrinktu prezidentu Camacho.

Vokiečiai ir Italai Bombarduoja Anglijos Miestus ir Bazes

LONDONAS, rugp. 28.—Naktį ir ryto vokiečių bombierių jūrsėjai bombardavo sprogtamom ir padegimom bombardavimą Anglijos apieilinkė, kartais pasiekiant net Wales apskricties. Bombardavimų patį anglų valdžia pavadinu "be atidarios" bombardavimais.

LONDONAS, rugp. 28.—Naktį ir ryto užpuoliniu ant Anglijos taikta subombarduoti "Spitfire" karinių lėktuvų fabriką Birminghame, valdžios sandėlus Chatham ir Southamptone ir industrinius centrus Derbyje, taip skelbia vokiečių kariuonės vadovybės komunikats.

ROMA, rugp. 28.—Naktį ir ryto italų lėktuvų skadronai jūrsėjai bombardavo Aleksandrija—anglų svarbių kariuonė bazę ir karinį uostą Port Said. Italai sako, padare anglam nuostolų. Anglai teigtė teigta, kad nuostoliai labai menki.

NEW YORK "TIMES" ATRASTAS KALTAS

WASHINGTONAS.—Nacionalis Darbo Santykių Bordas palaikė Laikraštiniukų Gildijos skundą prieš New York "Times" laikraščio kompaniją ir patvarkė, kad kompanija sustotų trukdžius savo darbininkams rasytis į Laikraštiniukų Gildiją.

ANGLAI ESĄ PLANUOJA GROBTI AZORŲ SALAS

NEW YORKAS.—Vietos radijas nūgrista Romos radijas pranešimas, kad italų valdžia turini žinią, kad Anglijos valdomai tarsiui grobti Azorų ir Kanarėlių salas, jeigu anglų laivynas nustotų savo svorio Vitoluklausu Portugaliją, o Kanarėlių žemio juroje. Azorų salas prisalosa Ispanijai.

Persiorganizavo Portugalijos Ministerių Kabinetas

LISBON.—Persiorganizavo Portugalijos ministerių kabinetas. Žinia nepasako kiek ministerių pateista, kurie jų pakelta ir kas užima jų vietas. Sako betgi, kad švietimo ministeris Antonio F. Carneiro Pacheco siūnčiamas pasiminti į Vatikaną.

Suomiai Tur But ir Pagauti Suokalbiant

WASHINGTONAS, rugp. 28.—Helsinkio valdžios atstovybės ratiškos baimingai kalbama apie galimą Sovietų Sąjungos ultimatumą Suomijai.

Naziai Drebia Tonus Bombų į Anglijos Miestus

Berlynas.—Jau kelinta savaitė kaip naziai beveik be perstojuo bombarduoja Anglijos miestus ir industrinius centrus. Bombardavimas sistematis, intensyvus ir akurimtas.

Meksikos Fašistu Vadas Slapta Rengia Maistą

Meksikos Miestas.—Plačiai emė kursorai gundai, kad Almazan slapta sugrįps į Meksiką iš "atostogų" su užsienio pagalba ruošia kitų mėnesį pradėti prieš valdžią maistą.

ANGLAI BOMBARDUOJE ETIHOPIJĄ, O ITALAI PALESTINĄ

ROMA.—Italai pripažino, kad angliai nuostolijai bombardavo Italijos šaurie dalį ir karinius punktus Etihoopiją. Bet sako, italai išimtoje angliu tuo patim. Esą dar nuostolijai gautu subombarduoti angliu afieju sandėlus Haifi mieste, Palestinoje ir laivyno bazes Aleksandrijoj, Egipte.

Vilniuje Įsisteigė Valstybinį Teatrą ir Simfonijos Orkestrą

KAUNAS, rugp. 28.—Tarybų vyriausybė paminiko skolas ir užtiktas mokesčius, kurios laisvai silegė Lietuvos valstiešis. Tarybinė slytė visame krašte gan smarkiai te džiū saknis. Visiems užtikrinta senatė. Darbininkų valkiam stogijama priežiūros namai pukiuose rumuose užsienio palėgusių industrialistų.

Westinghouse Darbininkai Griežtai Nusistatė Prieš Konkripciją

PITTSBURGH, Pa.—United Electrical, Radio and Machine Workers Unijos 601 tolasas pradė darbininkuose balsavimus vertimo karėviavimo klausimu.

Societų ir Rumunų Pasiery Mušiai Dar Eina

BUDAPESTAS, rugp. 28.—Vieni šaltiniai nūgrėma pranešimus apie Societų raudonarmėčių ir rumunų karėvių mušus, kiti sako, kad mušiai įvykė tik skemdienei ir pirandienoj, o treči pranešimai tvirtina, kad mušiai atsikartoja dar ir šiandien.

Republikonas Senatorius Bus Kandidatu Trijų Partijų

San Francisco.—Senatorius Hiram W. Johnson vakar laimėjo nominacinius balsavimus Californijoje. Pats būdamas republikonu, nominotas trijų partijų. Be republikonų, jisai bus oficialus kandidats demokratų ir progressivų partijų.

Iš Stovyklos Paspruko Du Naziai

Ottawa, Ont.—Iš belaisvių stovyklos esamos Ontario provincijos vakaruose, vakar paspruko du vokiečiai lakūnai belaisviai. Su kitais belaisviais jie buvo atgabenti į Kanadą iš Anglijos.

JAPONIJOS PREMIERAS NUPEIKĖ TOTALITARINĘ SISTEMĄ

TOKIO.—Naujasis Japonijos premieras, visu pripažintas esant fašistinių politikų žmogum, vakar kalbėdamas grupės politikierų nupeikė fašistines teorijas, kokiomis remiasi Italų ir vokiečių valdžios.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AUKŠČIAUSIA TARYBA PRIĖMĖ NAUJĄ KRAŠTUI KONSTITUCIJĄ

Bus Rinkimai į Aukščiausią Tarybą; Persiorganizavo Vyriausybė

MIRĖ GELEŽINIŲ PLAUCIŲ IŠRĖDAJAS Boston, Mass.—Vietos ligoninėj mirė Louis Aassis Klausas, sulaukęs 54 metų amžiaus. Veilomis buvo žymus vaikų paralyzio ekspertas. Savu laiku jisai su prof. Philip Drinker išrado "geležinių plaučių" respiratorių.

MASKVA, rugp. 28.—Lietuvos, Latvijos ir Estijos Aukščiausios Tarybos (seimai) priėmė naujas konstitucijas. Socialistinio turinio konstitucijas visų trijų respublikų parlamentaristiki organai priėmė vienbalsiai ir su dideliu entuziazmu.

Sulig naujom konstitucijom, kaip Latvijoje ir Estijoje, taip ir Lietuvoj įvyks nauji rinkimai į Aukščiausią Tarybą. Liaudies seimas pervaikytas laikinai elti Aukščiausios Tarybos pareigas.

Just. Paleckis paskirtas Aukščiausios Tarybos elti Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos laikinai prezidento pareigas. Nutarus valdžią perkelti į Vilnių, naujoji Lietuvos sostinė oficialiai bus vadinama (kitose kalbose) Vilnius.

Astovas Baranuskas vienbalsiai išrinktas pirmininku provizoriaus Aukščiausios Tarybos (seimo). Astovas Gedvilas paskirtas pirmininku Liaudies Komisarių Tarybos. Jo pareigos lyginsis kapitalistinių valdžijų premiero pareigom.

Paskutinė sesija Aukščiausios Tarybos entuziausiai užgėrė Gedvio suformuotą Liaudies Komisarių Tarybą (ministerių kabinatą).

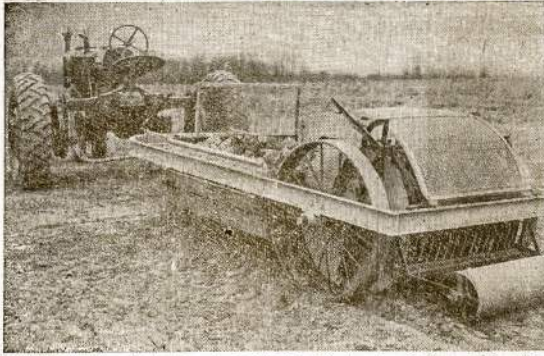
Argentinos Seimas Nepriėmė Prezidento Rezignaciją

BUENOS AIRES, rugp. 28.—Argentinos seimo abiejų butų bendras posėdis 70 balsais priėmė ir atmetė prezidento Ortiz rezignaciją.

Rezignaciją Ortiz seimui įteikė ryšium su iškilusiu finansiniu skaudalu. Seimas betgi nemats priežasties, kodėl prezidentas delto turėtų traukis iš valstybinių pareigų.

ORAS

CHICAGOJ IR APIELINKĖJ—dehesota ir protarpinis lietus. Truputį vėliau. Saulė teka 6:12, leidžiasi 7:30.

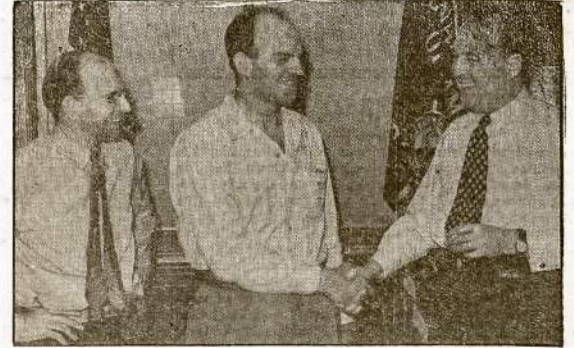
Dar tokios mašinos fermeriai neturėjo iki šiol. Tai akmenimis iš dirvų rinkti mašina. Ją neseniai išbandė Maine valstijoje, kur dirvoje randasi tiek jau daug akmenų, kaip ir Lietuvos laukuose. Mašina į vieną valandą gali surinkti 12-ą tonų akmenų.

Kinų Draugijos Skelbia Japonam Karą iki Galo

Chungking, rugp. 27.—Atstovai 135 nacionalių atlaikė Chungkinge suvažiavimą ir išleido atsisaukinį į armiją ir visuomenę, raginant tęsti pasipriešinimą įsiveržėliams, iki šis apsigynimo karas neapsivainikuos visiška kinų pergalė.

„Japoniški nevidonai gali sugriauti mūsų namus, bet niekuomet neugriaus mūsų plėtinį pasiryžimą apginti mūsų tautinę nepriklausomybę,“ atsisaukimas sako.

Generalė Darbininkų Unija taip pat išleido atsisaukimą. Darbininkai ragina armiją ir visuomenę nuostriai remti valdžios pastangas kare su įsiveržėliais.

Jūrininkų unijos viršininkas kandidatu į Jungtinių Valstijų kongresą. Viduryje stovi National Maritime Union prezidentas Joseph Curran, kuris Amerikos Darbo Partijos statomas kandidatu į kongresmą nuo N. Y. Kairėje Morris Watson, laikraštinkų Gildijos viršininkas, o dešinėje—Darbo Part. prezidentas Eugene Connolly.

DVI SKIRTINGOS DEMOKRATIJOS RŪŠYS

Dabar visi rašom ir vieni kitus mokinam demokratybės. Kas gi yra toji demokratija? Pagal nūdienos kaip kurių srovių laikraščių vedėjų samprotavimą išeina: Jei tu mano žmogų pavilioji, tai negerai, nedora ir esi 5-tos kolonos niekšas, išsigimėlis. Bet jei aš tavo žmogų pavilioju, tai tas gerai, tu to ir vertas būti, nes nesugebėjai jos mylėti ir gerbti prideramai.

Po tikrybei, tai ne demokratija įsigalėjo ir viešpatuoja, o plutokratija, tik apsiakiusis gėlėmis arba aiškiau plutokratija apsidengus mąskone demokratijos. Tau yra leistina laisvai plurtipri, rašyti ir gazetias, apgaudinėti, meluoti, gązdinti, siulyti dangaus karalystę po mirties ir tt. Tik neleistina tau užklausti: Kokiu būdu, kokiais sumetimais tavo kaimynas įgijo turtą—tai kaimyno privatė nuosavybė. Net ir tada, kada jis tave nusikraudė, kada jis tave išnaudojo—

niekam nepasiskysti. Žodžiu, žmogus žmogų išnaudoja. Tai kapitalistinių valstybių santvarka—plutokratiška demokratybė.

Sovietų Sąjungos demokratybė, prie kurios mėginama prisitaikyti, yra paremta pamatiniais valstybinių kolektyviu kapitalu—komunistine valstybe, kur atstrib draudžiama žmogui žmogų išnaudoti. Neleistina žmogui kitų žmonių išnaudoti savo asmens naudai ir krauti nerybotai sau turtą.

Pasaulio politiniai vadai, neįskiriant ir mūsų lietuvių tautos vadų—čia ir užsipeša mirtinai. Ne tulkstančiai, bet milijonai: gyvybių aukaujama karo dievačiui. Aukaujama karo dievačiui ir civilizacijos padarai, kaip tai: statyba, laivai, namai, užsteli laukai paverčiami dirvomis. Nėra reikalo karo laisnybes plačiai aprašyti, nes tas yra visiems žinoma.

VILNIES PIKNIKAS OAKS GROVE

119th ir ARCHER AVENUE Rugsėjo (September) 8

Šiame Piknike bus išduota daug dovanų prie įžangos tikiety.

Minėtas piknikas turėjo įvykti rugpjūčio 18 d., bet dėl lietaus neįvyko, tad likosi nukeltas į rugsėjo 8 d.

Visi, kurie turite nusipirkę įžangos tikiety, bus geri RUGSEJO 8 d. O kurie dar neturite, įsigykite dabar. Galite gauti viso kolonijose pas vilniečius.

KOMISIJA.

Ar Turite Nakvynių Tolimiam Svečiam?

Chicagiskė Tautos Kongreso raštinė prašo parupinti delegatam nakvynių. Kas vietos turite, išpildykite čia telpantių blankų ir pristatykite „Vilnius“ raštinai, o iš čia bus perduota Tautos Kongreso raštinai.

Name Address Phone Near what streets Transportation directions from loop Male or female How many of each Can you serve breakfast? Supplementary Remarks:

Kongresas prasidės masiniu mitingu Chicagos Stadium'e šio mėnesio 31 d., šeštadienį, ir jo sešios teisės sekančio mėnesio (rugsėjo) 1 ir 2 dienomis.

Negana, kad dvi jėgos mirlinon kovon įsivėlė, tai yra plutokratiška demokratija su proletariška demokratija. Bet dar čia laimė proletariškai demokratijai susipešė mirtinai tarp savęs plutokratiškai demokratiškos valstybės už pirmenybę vadovybėj ekonomijos ir mokslo sistemos. Pasipeš ir susitaikys. Nelyginant kaip vyras su savo žmona susibara, ir tu pamėgink įsimaityti į jų tarpą. Tai tikrai gausi mušti! Protaujantis asmuo į vyro su žmona barnius ir nesikiša. Nesikiša ir Sovietų Sąjunga (Proletary Demokratija). Jie žino gerai, kad plutokratų demokratija pasipeš ir susitaikys. Ir susitaikė puls proletary demokratija. Aiškiau: puls Sovietų Sąjungą. Sovietų Sąjunga tą mato ir žino ir ji į jų kivircus nesikiša, bet ji ir nemiega, ji priirengus yra, laukia tos valandos kada ją užpuls ir mėginus suduoti mirtiną smugį proletary demokratijai.

Susidariusi tokiai aplinkumai diktatura neišvengiamai turi įsikunyt. Neumostabu, kad ir Sovietų Sąjungoj įsikunijus yra proletary diktatura. Ne Leninas, tai Stalinas, tie Stalinas, tai kas nors kitas jo vietą užims ir gyvos diktatura patol, pakol pasaulio gyvenlojai nepersitarkys. Nelikus žmogus žmogų išnaudoti!

AS, žemiau pasirašęs, sveikinau iš gilumės širdies ir iš peties dabartinę Jūsio Paleckio įvestą tvarką pas motulę Lietuvą! Ir neapsirikau. Atėjęs „Laisvosios Minties“ Nr. 12 ir 13 už liepos mėnesį š. m. patvirtina, kad mano svajonės išsipildė. Lai užskamba Laisvės Varpas:

Kelkitės, kelkitės, Aušrininkai ir Varpininkai iš grabo, Jusų ir mano svajonės išsipildė! Kaimiečiui, kumečiui ir vergui mokyklos durys atidarytos—visi dirkim ir švieskimės linksmi ir sutartinai prie gerbuvio ir palaimos žygiuokim!

Dr. Med. A. L. Graičunas.

Skaičiuokite ir Piatinkite Dienraštį Vilni

HOLLYWOOD INN

2417-19 West 43rd Street Svetainė renduojama susirinkimam, parėm, vestuvėm ir visokiems parengimam... Phone Virginia 9780 MYKOLAS ir ELZBIETA RUDAUSKAI (Savininkai)

Pirkit pas MUTUAL LIQUOR CO.

NATHAN KANTER Wholesale 4707 So. Halsted St. Tel. Blvd. 0014

DIDŽIULIS „Vilnies“ Piknikas

ROCKFORD, ILLINOIS

SEKMADIENI, RUGSĖJO (SEPT) 1, '40

CAMP HILLCREST

(Tų pačioj vietoj kaip buvo praeitais metais)

Prasidės 10 val. ryte ir tęsis iki pirmadienio ryto.

Regnia TDA 55-ta kuopa, Rockford, Ill.

PROGRAMOS PILDYME DALYVAUS:

LKM Choras ir L. D. Aido Choras iš Chicagos, vadovybėj J. Kenstavičiaus; vietos Laisvės Mišrus Choras, vadovybėj A. Endrikienės. Kalbės L. Pruseika „Vilnies“ redaktorius.

Programa prasidės 5 val. popiet

L. D. A. CHORAS, ROSELAND, ILL.

Šokiams Gries Kings Orkestra

Įzanga 15 centų

KELRODIS: Iš Chicagos atvažiuavę 20 keliu į Rockfordą, paminkite 51 ir važiuokite į New Milford miestelį ir išnykite iškasas. Privažiavę tiltą, keliuku sukite į dešinę. Kiek pavaziavę, rasite pikniko vietą. Visus kviečia KOMITETAS.

